

VELIKA SOBOTA

Jezus je na veliko soboto mrtev ležal v grobu.

Ta dan se vrstijo blagoslovi: ognja, vode, jedil, velikonočne sveče.

Vrhunec obhajanja velike sobote je večerno **bogoslužje ali vigilija**.

Na ta večer vedno globlje stopamo v velikonočno skrivnost. V svetih obredih se bomo pridružili Jezusu, ki prihaja k Očetu v nebesih. Pridružili se bomo Zmagovalcu nad grehom in smrtjo. Zato je vigilija radostno slavlje, polno vriskanja in veselja.

Zjutraj je **BLAGOSLOV OGNJA**. Da bi nam bila ta dobrina vedno le v korist, ogenj blagoslovimo in prosimo, da bi bili vsi domovi in ljudje obvarovani vseh nesreč, kakršne povzroči ogenj.

Ogenj uporablja, ogreva, žge, prečiščuje ... zato je že od nekdaj veljal za posebej dragocenega.

V Svetem pismu stare zaveze nastopa na več mestih:

- Bog se Mojzesu prikaže v gorečem grmu na gori Sinaj (prim. 2 Mz 3,2);
- Izraelce je na poti skozi puščavo spremljal ognjeni steber, ki je bil znamenje Božje navzočnosti (prim. 2 Mz 13,21–22) ter drugod, kjer ima vlogo prečiščevanja.
- v Stari zavezi se ogenj uporablja kot simbol razodevanja Boga. Simbolizira namreč Božjo nepristopnost in svetost.

Za kristjane je z ognjem najbolj izrazito povezan binkoštni dogodek. Petdeset dni po veliki noči se spominjamo prihoda Svetega Duha med apostole. Sveti Duh se je v šumu, ki je nastal ob bližajočem se viharju, spustil nad apostole v obliki plamenu podobnega jezika (prim. Apd 2,1–3).

Ob veliki noči se ogenj tudi blagoslavlja, saj simbolizira Kristusa, ki je luč sveta. Marsikje je navada, da bogoslužni sodelavci po obredu blagoslova ognja in vode, ki ga duhovnik opravi na veliko soboto zgodaj zjutraj, ogenj raznesejo po domovih vernikov.

Ogenj, ki ga blagoslovimo tudi na začetku velikonočne vigilije, je znamenje zmage luči nad temo, topline nad mrazom, življenja nad smrtjo. Tako hiša, ki sprejme blagoslovljeni ogenj, sprejme luč, ki je Jezus Kristus.

BLAGOSLOV JEDIL nas spominja na obhajanje pashe, torej na uživanje velikonočnega jagnjeta pri Izraelcih.

Pomen jedi:

- šunka ali drugi kos mesa predstavlja Kristusovo telo,
- hren predstavlja žeblje, s katerimi je bil Kristus prabit na križ,
- pirhi v simbolizirajo kaplje Kristusove krvi pa tudi vstajenje, ponovno stvarjenje in upanje. Jajce simbolizira tudi zavetje in varnost.
- potica pa spominja na trnovo krono.

BLAGOSLOVLJENA VODA, če jo pobožno uporabimo, slabi vpliv hudobnega duha. Z njo se pokrižamo, pokropimo stanovanje in dobrine. Blagoslovljeno vodo uporabljamo vedno z velikim zaupanjem in spoštovanjem.

Simbolika vode odkriva njen pomen v vsakdanjem življenju. Kakor si človek umaže telo, si lahko umaže tudi dušo, zato jo moramo po potrebi tudi očistiti. Voda je v različnih kulturah znamenje notranjega očiščevanja. Potopitev v vodo Gangesa za hindujce, v Nil za Egipčane ali v Jordan za Jude je imela in ima še vedno velik pomen za odpuščanje grehov in notranje očiščenje.

V številnih kulturah, tudi pri Izraelcih, je poznano obredno očiščevalno umivanje pred vstopom v tempelj ali na začetku molitve. Umivanje rok pred molitvijo in jedjo nima samo higienske vloge, ampak nakazuje tudi na notranje očiščenje. Voda, ki telesu omogoča preživetje, izraža tudi najgloblja hrepenenja človeškega bitja: srečo, svobodo, ljubezen, resnico.

Spomin na krst je najbolj izrazit pri velikonočnem bedenju (vigiliji) na veliko soboto. Mašnik blagoslovi krstno vodo in če so pri bogoslužju navzoči katehumeni, jih ob tej priložnosti krsti.

Duhovnik včasih na začetku maše (npr. v postnem času) vernike pokropi z vodo, ki jo je prej blagoslovil, s čimer nas spomni, da smo bili krščeni in pri krstu tudi očiščeni grehov. Ta obred je nadomestil starodavno navado

Cerkve, ko so si verniki v cerkvenem preddverju pred evharističnim slavljem umili roke. Ta navada se je v določeni meri ohranila do danes, saj verniki ob vstopu v cerkev pomočijo roko v blagoslovljeno vodo in se z njo pokrižajo.

Vodo uporabljamo tudi pri maši. Potem ko ministrant duhovniku prinese kruh in vino, si ta umije roke. Nekdaj je bil za to praktični razlog, saj si je duhovnik z darovi, ki so jih iz narave prinašali verniki, umazal roke. Umivanje rok ima tudi simbolni pomen obrednega očiščevanja. Željo in prošnjo, da bi se Bogu bližali skesani in očiščeni, izraža tudi molitev, ki jo duhovnik tiho moli med umivanjem rok: »Izmij, Gospod, mojo krivdo in očisti me mojih grehov.«

Duhovnik zlije nekaj kapljic vode tudi v kelih z vinom. To dejanje predstavlja združenje med vernikom (simbol vode) in Kristusom (simbol vina), kar nakazuje tiha duhovnikova molitev: »Po skrivnosti te vode in vina naj bomo deležni Božje narave Kristusa, ki je postal deležen naše človeške narave.« Voda in vino nas spominjata na Kristusovo smrt, ko sta iz njegove strani pritekli »kri in voda«.

VELIKONOČNA VIGILIJA

Vrhunec obhajanja velike sobote je večerno **bogoslužje ali vigilija**. Na ta večer vedno globlje stopamo v velikonočno skrivnost. V svetih obredih se bomo pridružili Jezusu, ki prihaja k Očetu v nebesih. Pridružili se bomo Zmagovalcu nad grehom in smrtjo. Zato je vigilija radostno slavlje, polno vriskanja in veselja.

Velikonočna vigilija ima štiri dele: slavlje luči, besedno bogoslužje, krstno bogoslužje in evharistično bogoslužje.

Slavlje luči

Pred cerkvijo duhovnik ponovno blagoslovi ogenj. Z njim je nato prižgana velikonočna sveča, ki simbolizira Jezusa. Ko sveča gori, sveti in daje toploto, sama sebe použiva, izničuje.

Besedno bogoslužje

BOŽJA BESEDA ima na veliko soboto poseben pomen. Popelje nas od prvega padca ljudi preko Božjega prizadevanja za našo rešitev iz duhovnega stanja, pa vse do Jezusovega vstajenja od mrtvih in do slovesne aleluje, ko dušo prevzame velikonočno veselje.

Obnovitev krstnih obljub

S KRSTNIM BOGOSLUŽJEM podoživimo veličino in pomembnost svojega krsta. Pri krstu je duša očiščena greha in posvečena z Božjo milostjo.

Evharistično bogoslužje

EVHARISTIČNO BOGOSLUŽJE že preveva velikonočno veselje. Vse je naravnano k vstalemu Jezusu. Na zunaj doživimo to v velikonočni procesiji, ki je ena sama hvalnica hvaležnih src, da imamo takega in tako velikega Odrešenika.